

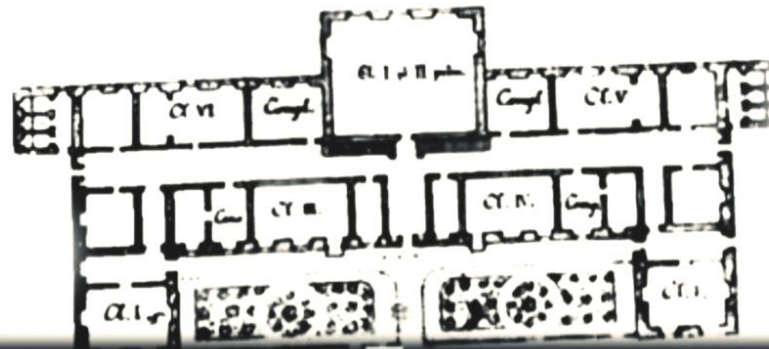
1821

*Α' ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΙ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΤΟΥ 1821*

Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή

Αποψη και κάτοψη της Αυθεντικής Ακαδημίας του Βουκουρεστίου.

Το Λύκειο του Βουκουρεστίου ή Ηγεμονική ή Αυθεντική Ακαδημία

Academia Mihăileană, Iași, Moldavia (now Romania)

© N A Bogdan

①

**Στέφανος Κανέλλος (1792-1823):
Έλληνας λόγιος και επαναστάτης**

**Ο Κοζανίτης ιερέας και λόγιος
Χαρίσιος Μεγδάνης - Εραμιστής**

5

ΜΙΧΑΗΛ ΠΡΕΔΙΚΤΗΡΗ

Γαῖρῃ Ἰῶ Σὶ Κοζάνης.

Ρήγας ἢ κατὰ τοὺς ὁμοίους
λήνον.

Θεόδωρος Δαρδαβέσης
Κοσμήτορας
Κοσμητεία Σχολής Επιστημών Υγείας ΑΠΘ

Πανεπιστήμιο της Πίζας

8

Νικόλαος Τωμαδάκης

9

Αλέξανδρος Μαυροκορدياتος

10

Παναγιώτης Νικούσιος

JACOVAKY RIZO.

Ιάκωβος Ρίζος Νερουλός

12

13

Πανεπιστήμιο Πάδοβας

Παβία (Ιταλία): Πανεπιστήμιο

14

Πανεπιστήμιο της Πίζας

15

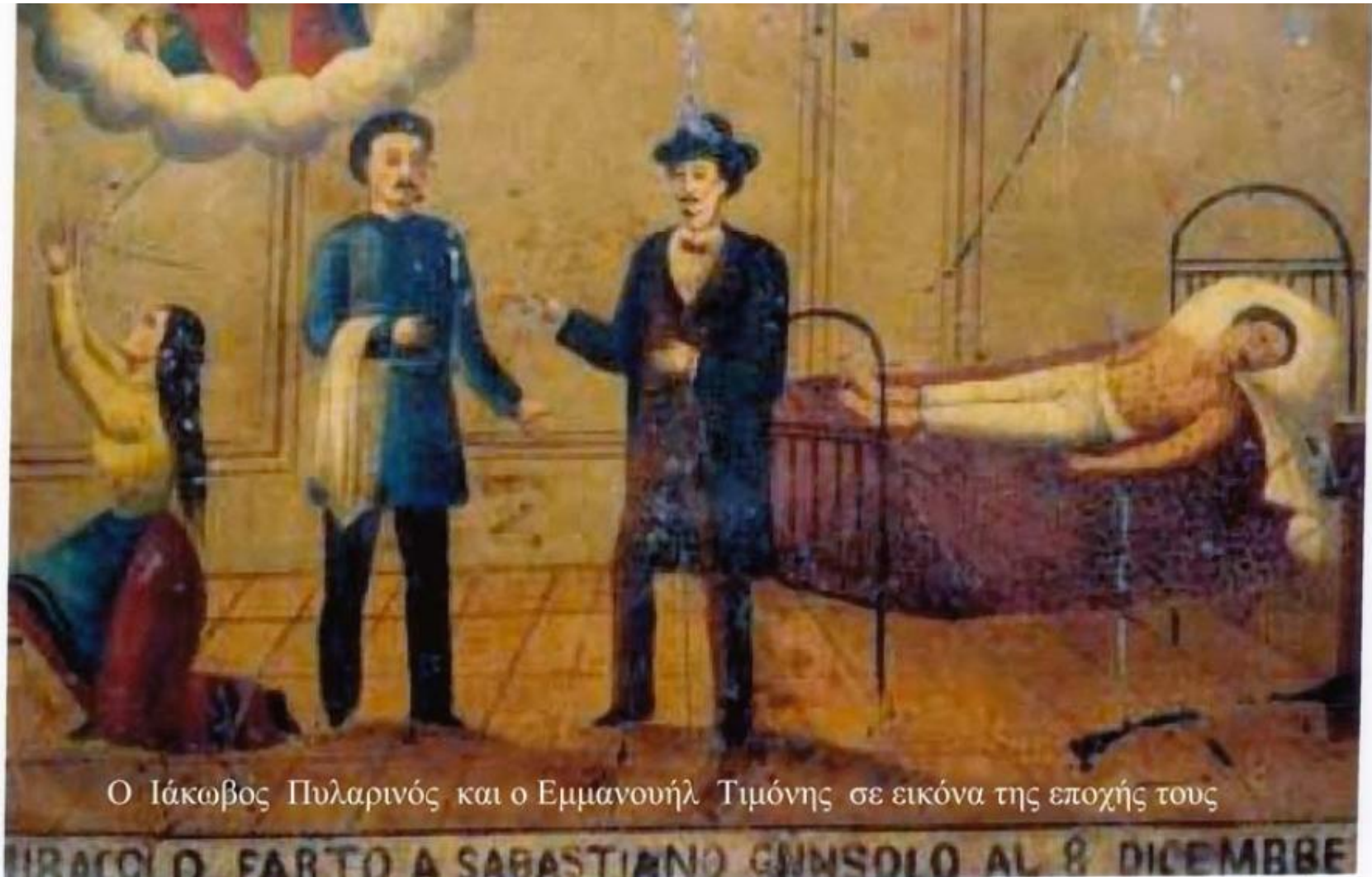
Πανεπιστήμιο του Λα Sapienza της Ρώμης

16

Εμμανουήλ Τιμόνης

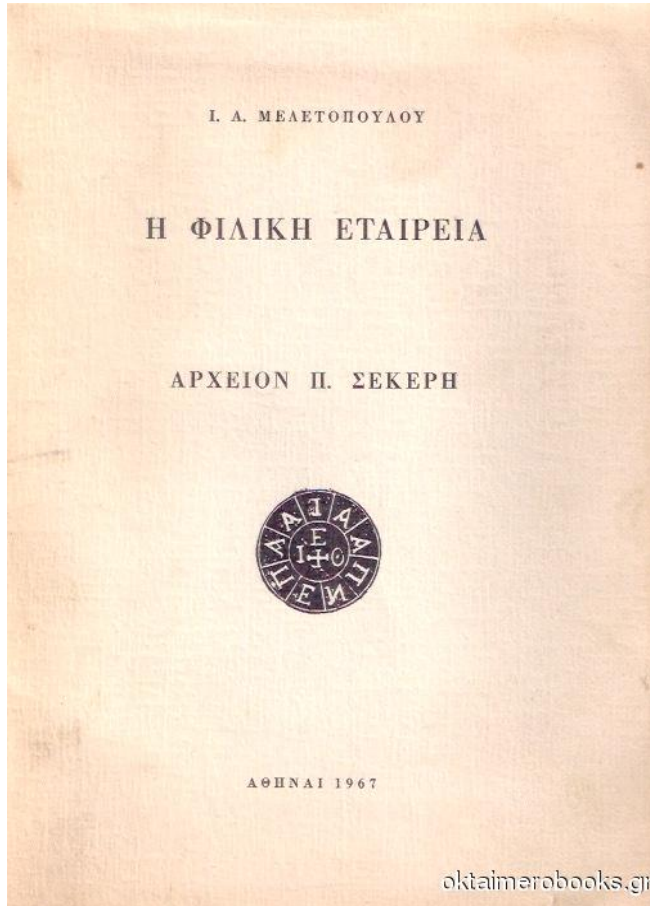
17

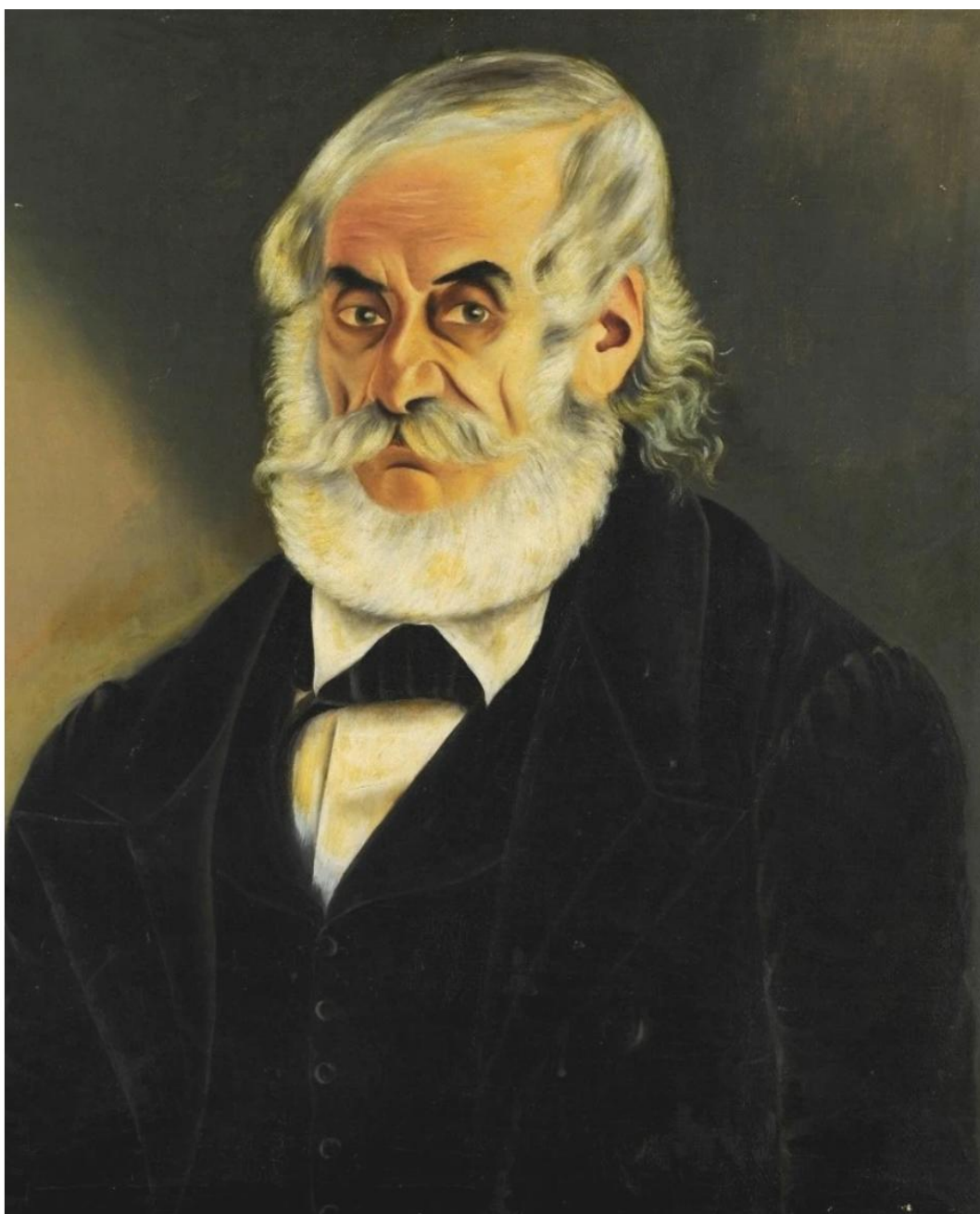

**Ο Ιάκωβος Πυλαρινός και ο Εμμανουήλ Τιμονής
σε φωτογραφία της εποχής**

TO
Sir Isaac Newton, Kt.
PRESIDENT,
And to the
Council and Fellows
OF THE
Royal Society
OF
LONDON
Instituted for the
Advancement of *Natural Knowledge*;
THIS
Twenty Ninth VOLUME
OF
Philosophical Transactions
IS
HUMBLY DEDICATED,
BY
Edmond Halley, R. S. Secr.

Μελετόπουλος, Ιωάννης (Πειραιάς 1903 - Αθήνα 1980)

Παναγιώτης Σέκερης

21

Κορνήλιος Αναστάσιος

Η Ρωσία βομβάρδισε το Πανεπιστήμιο του Χαρκόβου

24

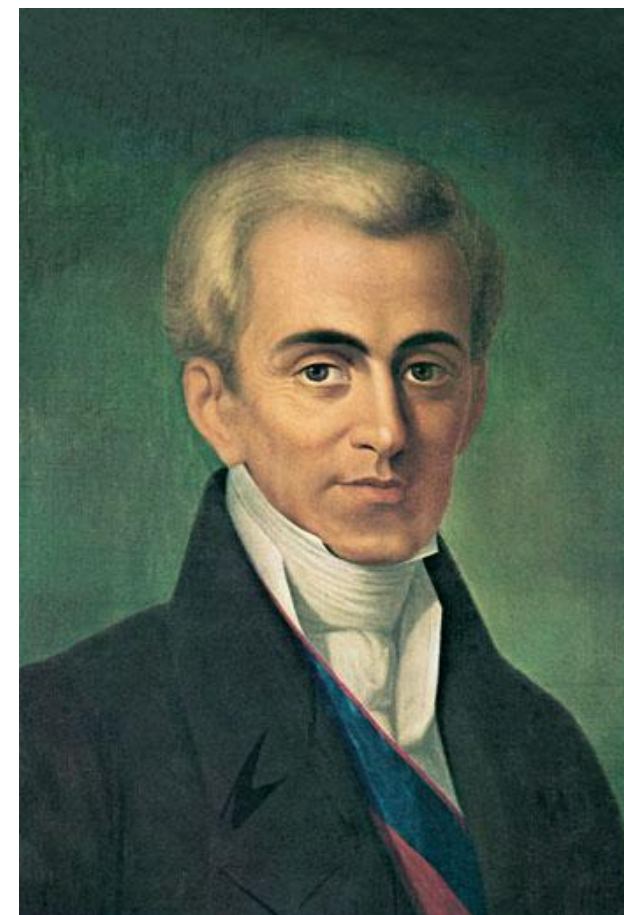
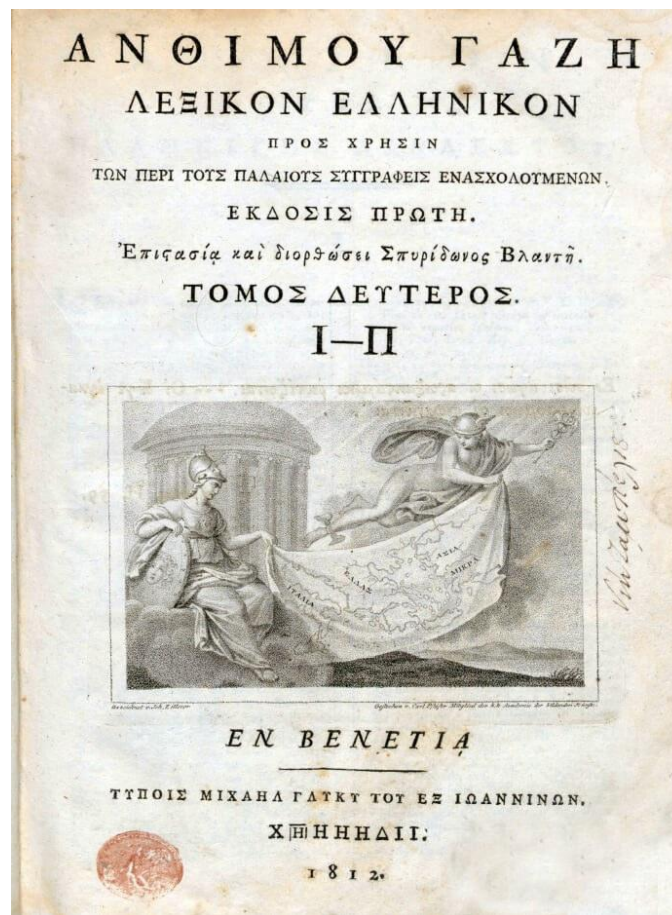
Ιωάννης Νοταράς

25

Ιωάννης Καρατζάς (ηγεμόνας)

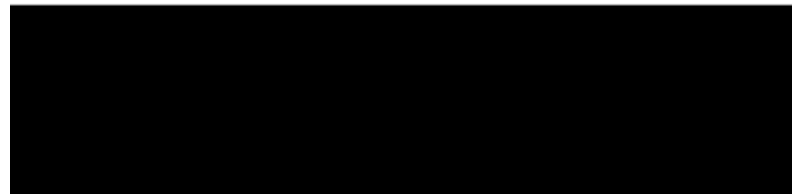
Η Φιλόμουσος Εταιρεία της Βιέννης ιδρύθηκε το 1814, ένα χρόνο μετά από την αντίστοιχη της Αθήνας, από τον Ιωάννη Καποδίστρια την οποία και έθεσε υπό την προστασία του Αλέξανδρου Α΄ της Ρωσίας.

ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΛΟΧΟΥ

ΕΚ ΤΗΣ ΚΟΝΕΩΣ ΜΟΥ ΑΝΑΓΕΝΝΩΜΑΙ

Ο Μιχαήλ ή Μιχαήλος Ναύτης, Σμυρναίος ιατρός, αποτελεί έναν από τους κορυφαίους της Φιλικής Εταιρείας, ο οποίος εργάστηκε με ζήλο και αυταπάρνηση για να διαδώσει το Εθνικό Κήρυγμα και να εμψυχώσει τους αγωνιστές του 1821.

Ο Ιατρός Μιχαήλ Ναύτης από τους πρώτους ιατρούς του Νοσοκομείου Ερμουπόλεως Σύρου που προσέφερε τις υπηρεσίες του από το 1824 (κειμήλιο οικογένειας Χριστίνας Λιγοψυχάκη – Δενδρινού)

30 i

Κυριακή Ναύτη

Η πρώτη γυναίκα που έμαθε για τη Φιλική Εταιρεία και μυήθηκε δια όρκου ήταν η Κυριακή Ναύτη το γένος Γεωργίου Μητάκη εκ Κρήτης και συνέβη στη Σμύρνη στο σπίτι του μνημένου στη Φιλική Εταιρεία συζύγου της, γιατρού, Μιχαήλ Ναύτη. Η καταγωγή του Μιχαήλ Ναύτη ήταν από την Κρήτη, ωστόσο η οικογένειά του μετακινήθηκε στη Μικρά Ασία μετά τα αποτυχημένα Ορλωφικά, το 1770. Στο σπίτι, λοιπόν του Μιχαήλ Ναύτη και της Κυριακής, γινόταν κάποιες συνάξεις Φιλικών, αλλά η σύζυγός του Κυριακή είχε την γυναικεία περιέργεια να μάθει γιατί μαζεύονταν στο σπίτι τους συχνά και τι έλεγαν; Έτσι, λοιπόν η Κυριακή ανακάλυψε κάποια έγγραφα της Φ. Εταιρείας και ζήτησε εξηγήσεις από τον άνδρα της. Βέβαια ήταν δύσκολη η θέση του συζύγου να προδώσει τα Μυστικά της Φ. Εταιρείας, αλλά ύστερα από πιέσεις αναγκάστηκε να τις αποκαλύψει και συνάμα να την μυήσει και αυτήν στη Φ. Εταιρεία. Έτσι, η Κυριακή Ναύτη έγινε η πρώτη μνημένη γυναίκα στη Φ. Εταιρεία και έδωσε 3.000 γρόσια και σχεδόν όλη την πατρική της προίκα στον αγώνα του έθνους. Με δική της πρωτοβουλία, πραγματοποίησε μυστικούς εράνους στη μικρασιατική πόλη και τον Μάρτιο του 1821 έστειλε με ιστιοφόρο στη Μάνη σημαντικό αριθμό πολεμοφοδίων, τα οποία και παρέλαβε ο ηρωικός αρματολός Νικοτσάρας.

30 ii

Ο Μιχαήλ Κάββας ή Κάβας ήταν ιατρός και πολιτικός του 1821.

Η καταγωγή του ήταν από το Άργος. Φυλακίστηκε από τους Τούρκους στην Τριπολιτσά. Μετά την άλωση της πόλης εκπλήρωσε το χρέος του έναντι της πατρίδας ως ιατρός.

Αργότερα έγινε πληρεξούσιος στην Β΄ Εθνοσυνέλευση Άστρους και βουλευτής.

Γεώργιος Καλαράς - Κορίνθιος. Ιατρός. Χρόνων 28.

Διά του Θεοχάρη Ρένδη. Γρ. 200

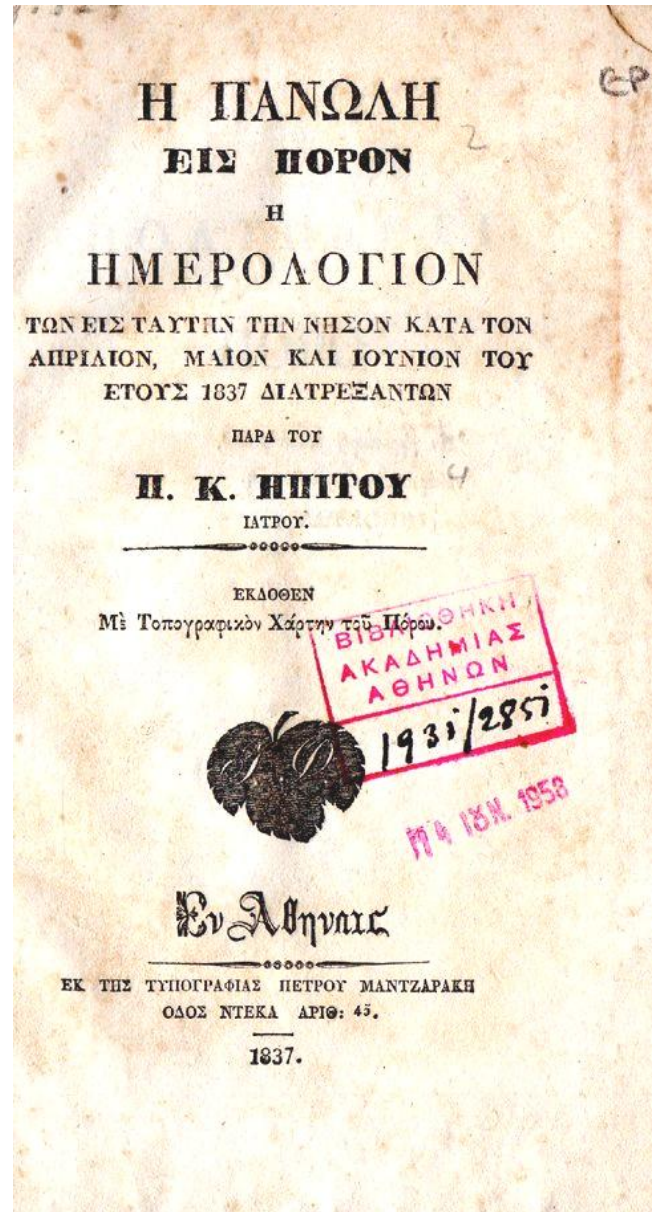
Νικόλαος Καλαράς - Κορίνθιος. Δοτόρος. Χρόνων 34.

Δια του Γεωργίου Καλαρά.

Παναγιώτης Γιατράκος

33

Πέτρος Ηπίτης, ο γιατρός που ξεσήκωσε την Ευρώπη, ιδρυτικό μέλος της ΦΕ.

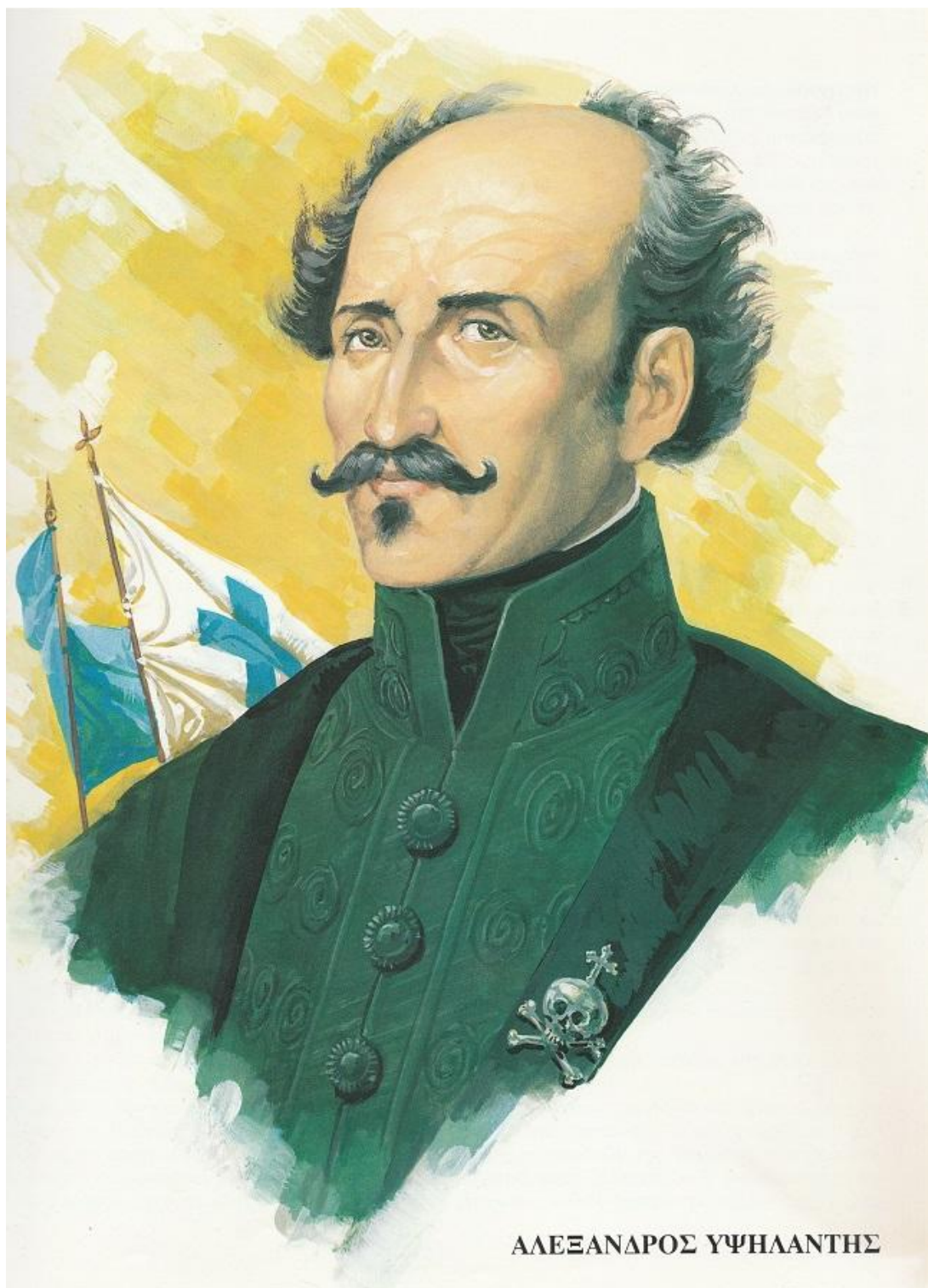
ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ (1750 - 1805)

Γεννήθηκε στην Καμνιά Ζαγορίου. Αρχικά σπούδασε κοντά στον Κοσμά Μπαλάνο στην ομώνυμη σχολή στα Ιωάννινα. Μετά την αποφοίτησή του παρακολούθησε τη διδασκαλία του δασκάλου Τρύφωνα Μετσοβίτη με τις αρχές και το σύστημα του Ευγενίου Βούλγαρη. Στη συνέχεια μετέβη στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες μέχρι το 1792. Εδώ παρακολούθησε τη διδασκαλία του Νεοφύττου Καυσοκαλυβίτου.

Ακολουθώντας, αφιερώθηκε στη μελέτη και τη διδασκαλία. Το 1792 διορίστηκε από τον ηγεμόνα Βλαχίας Αλέξανδρο Μουρούζη Σχολάρχης στην Ακαδημία του Βουκουρεστίου, όπου δίδαξε για 13 χρόνια μέχρι το θάνατό του το 1805. Στη θέση αυτή τον διαδέχτηκε ο μαθητής του Νεόφυτος Δούκας, ενώ μαθητής του ήταν και ο Γεώργιος Γεννάδιος από τα Δολιανά. Άλλοι μαθητές του ήταν ο Ιάκωβος Ρίζος Νερουλός, ο Παναγιώτης Κοδρικάς, ο Δημήτριος Σχινάς, ο Αθανάσιος Χριστόπουλος κι άλλοι.

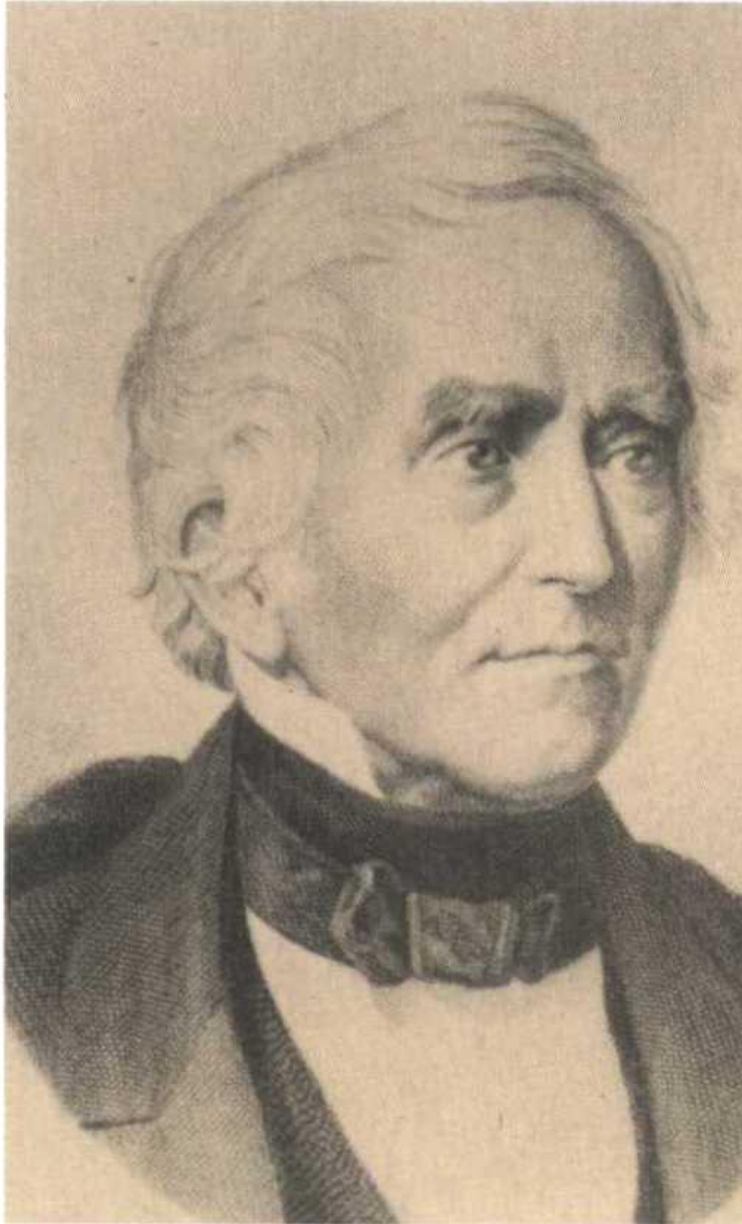
Ο Λάμπρος Φωτιάδης αναδείχθηκε ένας από τους σημαντικότερους δασκάλους του Γένους κατά την προεπαναστατική περίοδο. Εισηγήθηκε στην Ακαδημία του Βουκουρεστίου τη νέα φιλολογική μέθοδο κατά τη διδασκαλία των αρχαίων ποιητών και συγγραφέων. Γνώριζε άριστα τους αρχαίους συγγραφείς αλλά και τη λατινική γλώσσα, ήταν μελετηρός και φιλόπρονος.

Πέρα από τη διδακτική του δραστηριότητα ανέπτυξε και συγγραφική δράση. Μετέφρασε τα σωζόμενα έργα των δέκα ρητόρων, ολόκληρο το έργο του Ξενοφώντα, τον Ηρόδοτο, τα πέντε βιβλία του Θουκυδίδη, τους λόγους του Γρηγορίου Ναζιανζηνού και του Δίωνος Χρυσόστομου, έργα του Πλουτάρχου και του Λουκιανού. Άλλα γνωστά του έργα είναι η γραμματική Τερψιθέα, η Μετρική, η Παιδαγωγική ή Πρακτική Γραμματική, κά

**ΜΑΧΟΥ ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ.
Η ΩΡΑ ΗΛΘΕΝ: Η Πατρίς Μας Προσκαλεί!**

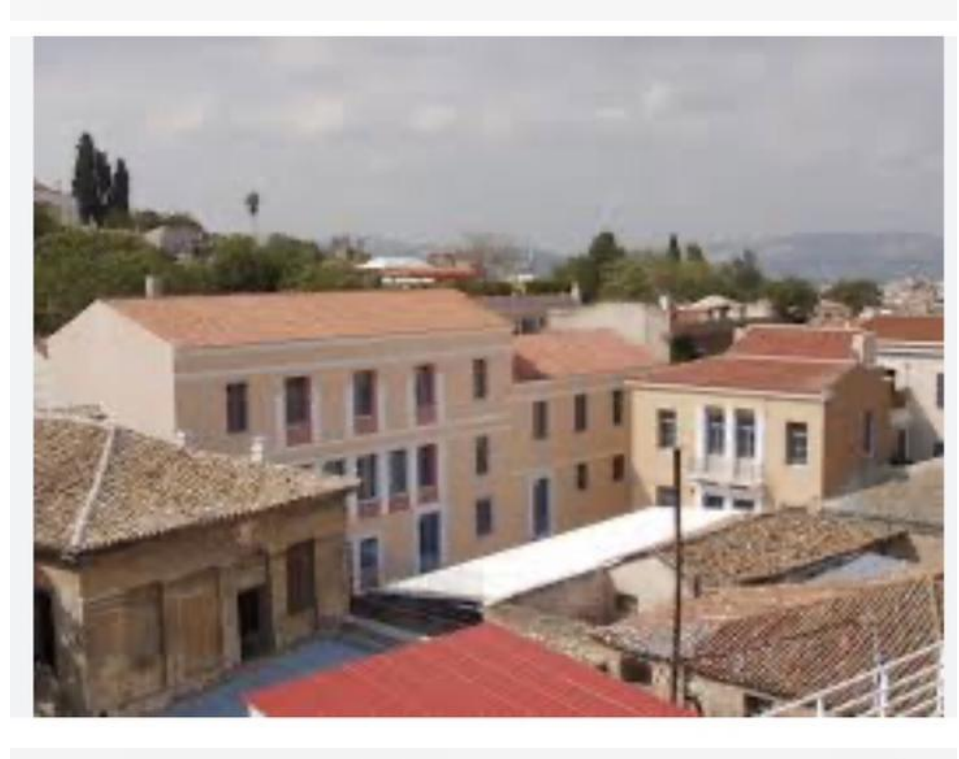
36

Ο Ειρηναίος Θείρσιος (γερμ. Friedrich Thiersch) υπήρξε Γερμανός φιλέλληνας και ουμανιστής φιλόλογος

DE
L'ÉTAT ACTUEL
DE
LA GRÈCE
ET
DES MOYENS D'ARRIVER À SA
RESTAURATION.
PAR
FRÉDÉRIC THIERSCH.
—
EN DEUX VOLUMES.
—
PREMIER VOLUME.
DE L'ÉTAT POLITIQUE ET DE LA PACIFICATION
DE LA GRÈCE.
—
LEIPZIG:
F. A. BROCKHAUS.
1833.

Διατέλεσε σύμβουλος της Αρχαιολογικής Έταιρείας, ιδρυτικό μέλος της Φιλεκπαιδευτικής Έταιρείας (1836). Δώρισε το αρχοντικό του για την στέγαση της Φιλεκπαιδευτικής Έταιρείας το 1844, όπου από το 1855 στεγάστηκε το 1^ο Γυμνάσιο Αθηνών. Απεβίωσε στην Αθήνα το 1861.

- Παναγιώτης Ζωντανός, Κυδωνιάτης, χρόνων 30.
- Ρίζος Καρεάδης, από την Γούρα Φαρσάλων, χρόνων 28, ιατρός, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία στο Ιάσιο της Ρουμανίας από τον Θ. Νέγρη σε ηλικία 28 ετών
- Στάμος Διδασκαλόπουλος, χρόνων 32, γεννήθηκε στην Περαχώρα Λουτρακίου περί το 1788. Καταγόταν από αρχοντική οικογένεια εγκατεστημένη στο Χρυσό και στους Πενταγυιούς της Δωρίδας. Οι αδελφοί του Γεώργιος και Βασίλειος (έμπορος) ήταν επίσης μέλη της Φιλικής Εταιρείας

Τα αδέρφια Ιωάννης και Παναγιώτης Εμμανουήλ από την Καστοριά υπήρξαν συνεργάτες του Ρήγα Φεραίου και συμμάρτυρές του.

Το αρχοντικό των αδελφών Ιωάννη και Παναγιώτη Εμμανουήλ (1750) συμμαρτύρων του Ρήγα Βελεστινλή, σήμερα στεγάζει το Μουσείο Ενδυματολογίας Καστοριάς

ΓΙΑΤΡΟΙ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΡΗΓΑ

Οι επαναστατικές προκηρύξεις που τυπώθηκαν σε πολλά αντίτυπα και στάλθηκαν στον Ρήγα για διακίνηση τον οδήγησαν στη σύλληψη από τις αυστριακές αρχές - αντίπαλες των Γάλλων, σύμμαχες των Οθωμανών. Μαζί με τον Ρήγα, παραδόθηκαν στον Τούρκο πασά του Βελιγραδίου επτά νεαροί συνεργάτες του. Φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν και θανατώθηκαν (νύχτα της 10ης Ιουνίου 1798). Μεταξύ τους οι γιατροί Νικολαΐδης και Εμμανουήλ.

«Ο Ιατρός Νικόλαος Πολύζος ή Πολυζώης, ανήρ γνωστός εις την Αυστριακήν αστυνομίαν δια τας λίαν διεστραμμένας αρχάς αυτού, είχε πλήρη γνώσιν του σχεδίου του Ρήγα εν σχέσει προς την υποκίνησιν υπ' αυτού επαναστάσεως εις τας ελληνικάς χώρας» (ελλ. μετ, βιεννέζικου εγγράφου).

«Ο γνωστός Έλλην Ν. Πολυζώης εξεφράσθη ότι οι Έλληνες της Κωνσταντινουπόλεως ήδη από μακρού χρόνου ευρίσκονται σε διαπραγματεύσεις προς τους Γάλλους όπως δια γαλλικής ενισχύσεως αποτινάξωσι τον Τουρκικόν ζυγόν. Περαιτέρω εξάγεται εκ λόγων Ελλήνων λογίων ενταύθα διατριβόντων και εκ παρατηρήσεων του ιατρού Νικολάου Πολυζώη ότι πολλοί Έλληνες και Ιλλυριοί χριστιανοί ευρίσκονται εις σχέσεις προς τους Ιταλούς και συμμετέχουσι του σχεδίου της απελευθερώσεως.

Ουδέν άπορον ότι τα Ιλλυρικά και Κροατικά στρατεύματα δεν εκτελούσιν το καθήκον τους, άλλως και οι Έλληνες έμποροι συµμεταβάλλονται προς τας περιστάσεις» (έκθεση Αυστριακού Υπουργείου Εσωτερικών, Νοε 1796).

«Έλαβε προς αντιγραφήν παρά του... Σακελλάριου το στασιαστικόν άσµα «Ως πότε παλληκάρια», ότι έψαλε τούτο μετ' αυτού και των ενταύθα και ευρισκομένων φοιτητών της ιατρικής Καρακάση και Παναγιώτου, προσέτι δε και άνευ αυτών [...] πολλάκις ήλθεν εις ομιλίας μετά του Σακελλάριου, Καρακάση και Παναγιώτου περί της καταστάσεως της Ελλάδος και ότι πάντες ηυχήθησαν να ίδωσιν επαναφερομένην την παλαιάν ελευθερίαν και όπως απαλλαγώσι του τουρκικού ζυγού» (από έγγραφα προανάκρισης για τον Θεοχάρη Τουρούντζια, 22 ετών, από Σιάτιστα.

Ο Θεοχάρης Τουρούντζιας ήταν από αυτούς, που μαζί με τον Ρήγα στραγγαλίστηκαν και πετάχτηκαν στα νερά του Δούναβη.

Οι φοιτητές Ιατρικής Σακελλάριος και Καρακάσης δεν διώχθηκαν από τις Αυστριακές αρχές λόγω της παρέμβασης του καθηγητή τους στην Βιέννη, Johann Peter Frank, ο οποίος είχε ισχυρή επιρροή ως αρχίατρος του αυτοκράτορα (*Εφημερίς*, η αρχαιότερη ελληνική εφημερίδα που έχει διασωθεί, Βιέννη - την έκλεισαν το 1797).

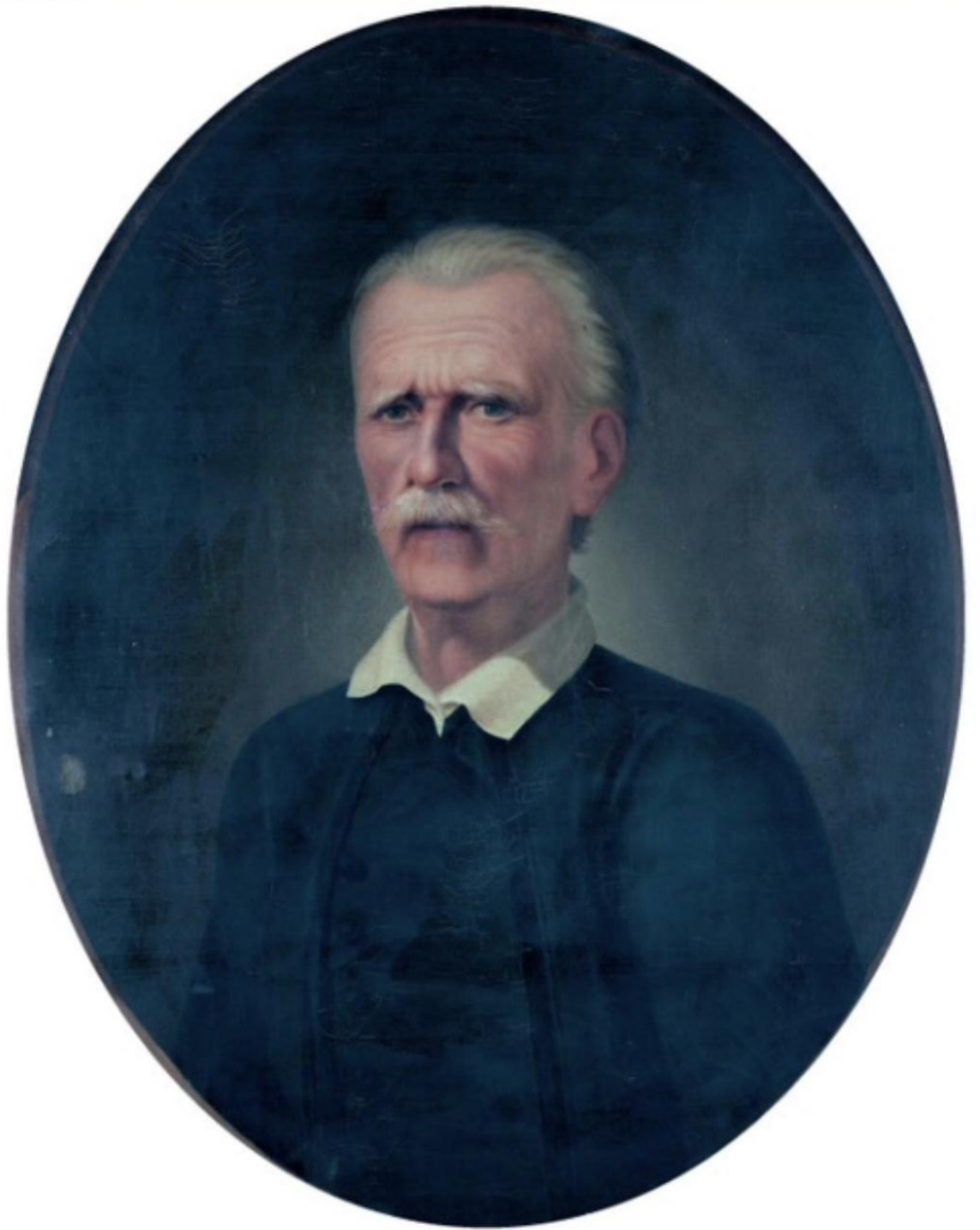
Ο Δημήτριος Καραμπερόπουλος, Παιδίατρος, Διδάκτωρ Ιστορίας της Ιατρικής αναφέρει ότι ο ιατρός «Νικολίδης», Σύντροφος του Ρήγα Βελεστινλή, ονομάζονταν Δημήτριος Νικολίδης, ο οποίος ήταν 32 ετών (δηλ. γεννήθηκε το 1766), όταν θανατώθηκε τον Ιούνιο του 1798 στο πύργο Νεμπόιζα του Βελιγραδίου, μαζί με τον Ρήγα μετά την προδοσία από τον Έλληνα έμπορο της Τεργέστης, όπως αναγράφεται στις μαρτυρικές καταθέσεις. Σχετικά βλ. Αιμ. Λεγράνδ, Ανέκδοτα έγγραφα περί Ρήγα Βελεστινλή και των συν αυτό μαρτυρησάντων, Αθήνα 1891, επανέκδοση φωτομηχανική με την προσθήκη ευρετηρίου και επιμ. Δρ. Δημ. Καραμπερόπουλου, από την Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα, Αθήνα 1996, σελ. 9, 15, 17, 19, 81.

**Η προτομή του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΡΑΚΑΣΗ στην κύρια είσοδο του
νοσοκομείου "FILANTROPIA"
που ίδρυσε ο ίδιος στο Βουκουρέστι**

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ από την Κοζάνη είχε σπουδάσει στην Πέστη και στο Βουκουρέστι Φιλοσοφία, Λατινικά, Γαλλικά και Γερμανικά και μετέφραζε θεατρικά έργα και ποίηση. Στρατολογήθηκε, όπως πολλοί Μακεδόνες, ως σημαιοφόρος του ελληνικού τάγματος στο στρατό των μισθοφόρων - εθελοντών στον Ρωσοτουρκικό πόλεμο. Ως φοιτητής Ιατρικής στη Βιέννη μετέφρασε τους τρεις πρώτους τόμους της *Περιηγήσεως του Αναχάρσιδος*, συνεργαζόμενος με τον Ρήγα

Χριστόφορος Περραιβός (1773- 1863)

46

Ο Γ. Πουρναρόπουλος σε εμπειριστατωμένο άρθρο του στο περιοδικό Παρνασσός το 1971 τόνιζε: «Υπὸ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτος ἐλαυνόμενοι οἱ ἰατροὶ μετέσχον τῆς διαφωτιστικῆς κινήσεως τοῦ Ρήγα Φεραίου, εὐρέθησαν Ἱερολοχίται εἰς τὸ Δραγατσάνι, ὠρκίζοντο Φιλικοὶ καὶ διετέλουν κατηχηταὶ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ὑπῆρξαν ἰατροὶ καὶ δὴ καὶ πολέμαρχοι, διετέλεσαν μινίστροι, πρωθυπουργοί, εὐεργέται τῆς Ἐπανάστασεως, διῶκται τῶν ἐπιδημιῶν καὶ ἔδωσαν τὸν πρῶτον Κυβερνήτην».

Νικόλαος Ρενιέρhis - Κρήτη 1821 - 2021

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ

ΗΤΟΙ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΜΗΜΕΙΩΣΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ — ΣΧΟΛΙΑ — ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γ. ΒΑΛΕΤΑΣ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ

Ν. Α. ΒΕΗΣ - Μ. ΣΠΟΥΡΟΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΡΙΤΗ

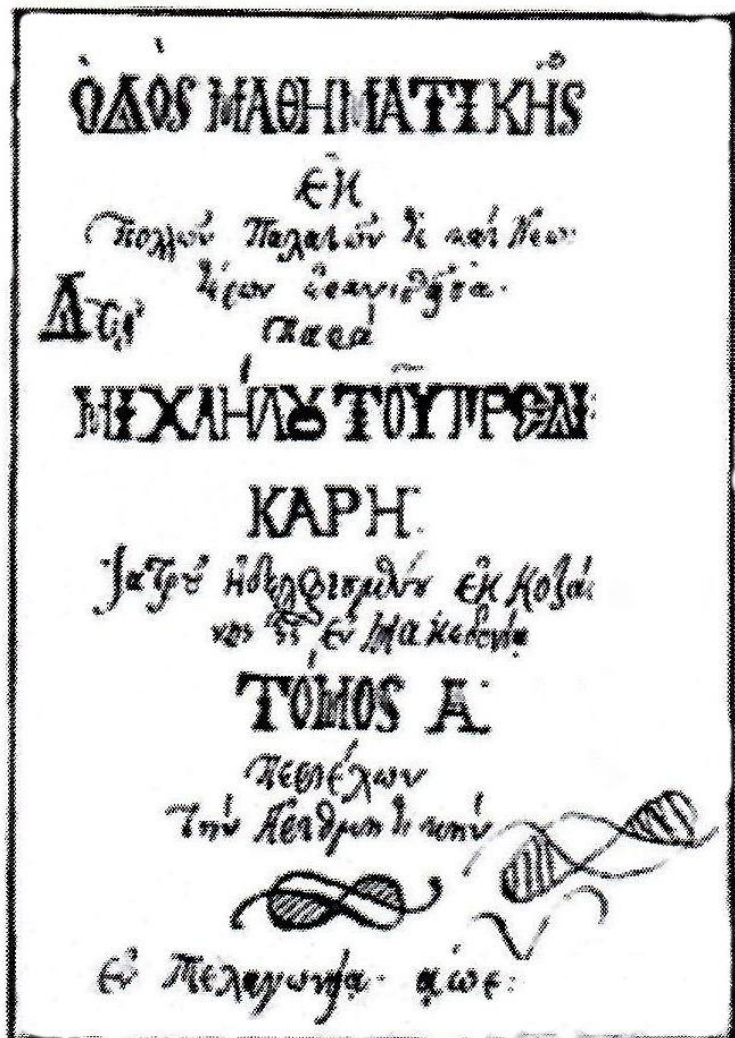
ΑΘΗΝΑ
ΒΙΒΛΙΟΕΚΔΟΤΙΚΗ
1957

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ

Η «Ελληνική Νομαρχία, ήτοι λόγος περί Ελευθερίας ... συντεθείς τε και τύποις εκδοθείς ιδίοις αναλώμασι προς ωφέλειαν των Ελλήνων παρά Ανωνύμου του Έλληνο» εκδόθηκε το 1806 στην Ιταλία. Το βιβλίο είναι από το συγγραφέα του αφιερωμένο στον Ρήγα. Κυκλοφόρησε ευρύτατα στον οθωμανοκρατούμενο ελληνικό χώρο.

Μετά την πρώτη έκδοση του 1806 χρειάστηκε να περάσει ενάμιση σχεδόν αιώνας, για να επανεκδοθεί το έργο το 1948 σε πρόχειρη έκδοση από τον Ν. Τωμαδάκη και το 1949 σε σχολιασμένη και τον Γ. Βαλέτα. Ο τελευταίος προχώρησε σε τρίτη, βελτιωμένη, έκδοση το 1957, την οποία βλέπουμε στη φωτογραφία.

Ο συγγραφέας του για λόγους προφανώς συνωμοτικών διατήρησε την ανωνυμία του και υπέγραψε ως «Ανώνυμος ο Έλλην». Μέχρι σήμερα οι μελετητές δεν έχουν συμφωνήσει στο όνομα του συγγραφέα του έργου. Έχουν, βέβαια, προταθεί διάφορα ονόματα, όπως ο έμπορος από τα Γιάννενα Σπυρίδων Σπάχος, ο Δάσκαλος του Γένους Αθανάσιος Ψαλλίδας, ο ιατροφιλόσοφος από τα Γιάννενα Μιχαήλ Χρησταρής, ο Κορίνθιος λόγιος Γεώργιος Καλαράς, ο Κερκυραίος λόγιος γιατρός Ιωάννης Πασχάλης Δονάς κ.ά., ενώ έχει διατυπωθεί και η άποψη να έχει γραφτεί το έργο αυτό συλλογικά, από ομάδα δηλαδή επαναστατών-φίλων του Ρήγα.

ΜΙΧΑΗΛ ΠΡΕΔΙΚΑΡΗ

Ἰατρὸς ἠδὲ Φιλοσοφίας.

Ῥήγας ἢ κατά τὸν Ἰωάννην
ἀπὸ Κοζῆς.

Ο Μιχαήλ Περδικάρης ἢ Πρεδικάρης (Κοζάνη, 1766 - Μοναστήρι, 1828) ἦταν Ἕλληνας γιατρός και λόγιος ἀπὸ τὴν Κοζάνη. Καταγόταν ἀπὸ οἰκογένεια γιατρῶν και ἔμεινε γνωστός για τὴν ἐντονὴ κριτικὴ που ἀσκήσε με τὸ λογοτεχνικὸ του ἔργο στὴν κοινωνία τῆς ἐποχῆς του.

**Ο Κοζανίτης ιερέας και λόγιος
Χαρίσιος Μεγδάνης - Ερανιστής**

51

52

Η Ρ Ο Μ Ε Η Κ Η

Γ Λ Ο Σ Α.

ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΗΝ ΤΩΝ ΚΟΡΦΩΝ

1814.

52

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΖΑ ΤΙΝΑ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΗΛΑΡΑ

ΕΚΔΟΜΕΝΤΑ ΜΕΝ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

Παρά

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΝΥΝ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Δαπάνη

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Θ ΠΑΡΝΑΣΙΟΣ

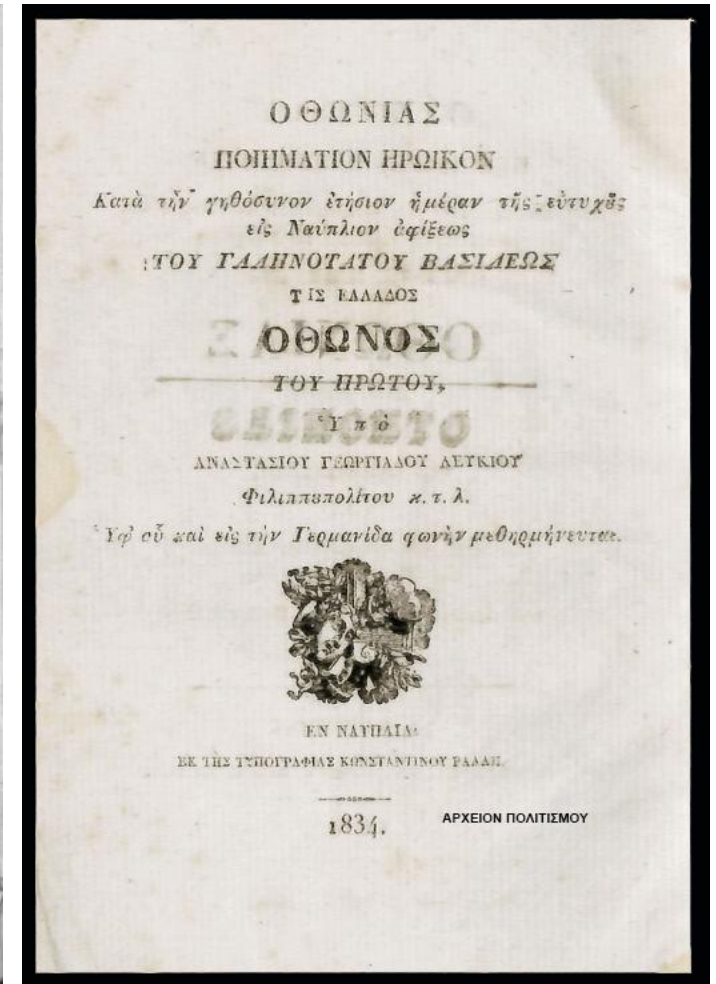
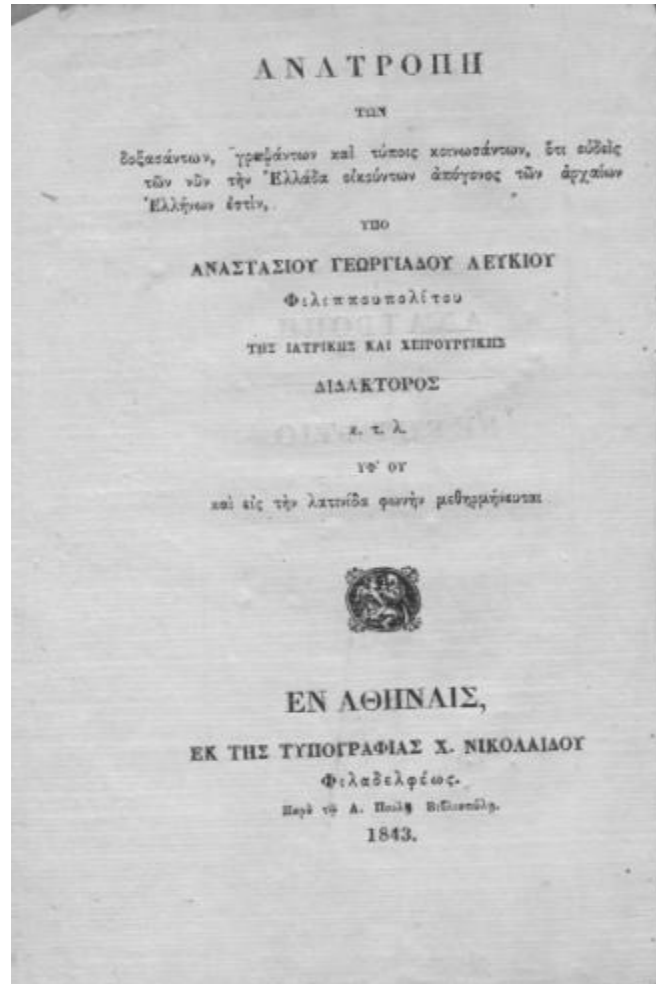
ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ.

Διευθετούμεν παρὰ Μ. Ι. Τυρρυσιακίδου.

1854

53

Αναστάσιος Λευκίας Γεωργιάδης

Ο Ουγγροβλαχίας Ιγνάτιος

Κωνσταντίνος Καρακάσης

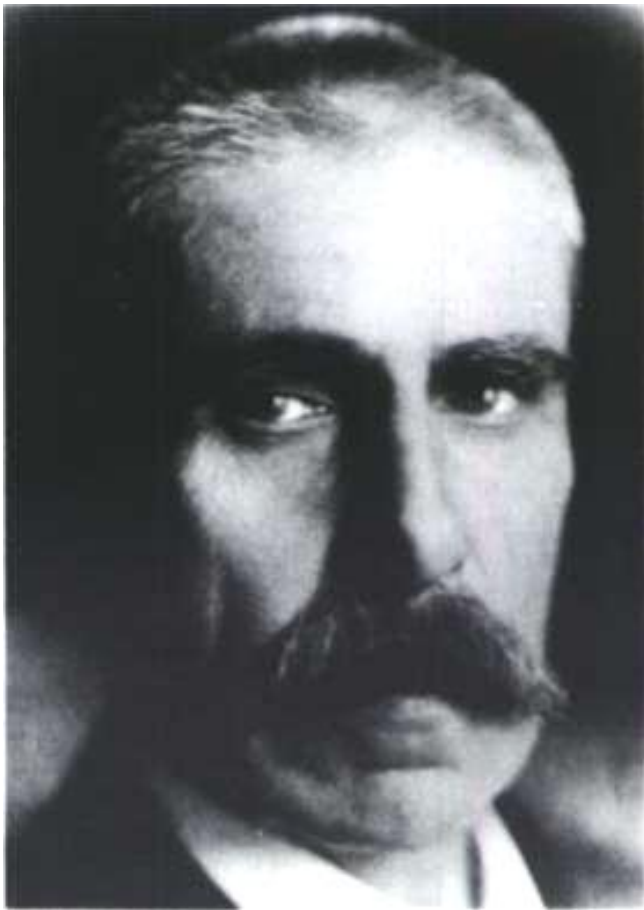

Κωνσταντίνος Βαρδαλάχος (1755-1830)

Ο Κων. Βαρδαλάχος είναι κατά τον Ι.Μ. Χατζηφώτη «από τις φωτεινές πνευματικές μορφές τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου καί διδάσκαλος τοῦ Γένους».

Ο Λουκάς Βαγιάς, που αναφέρεται επίσης ως Λουκάς Βάγια, Λούκας Βία, Λούκα Βάγια, Λλούκα (Λούκα) Βάγια, ήταν Έλληνας ιατρός και συμμετείχε στην Ελληνική Επανάσταση του 1821^{[1][2][3][4][5][6][7][8]} Είναι γνωστός ως προσωπικός γιατρός του Αλή Πασά, του Φαναριώτη ευγενή Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου και του Λόρδου Μπάιρον^[9]

Loukas Vagias (Greek: Λουκάς Βάγιας), also referred as Loukas Vaya, Lucas Bia, Lucca Vaya, Lluka (Luka) Vaja, was a Greek physician and participant in the Greek War of Independence^{[1][2][3][4][5][6][7]} He is remembered as the personal doctor of Ali Pasha, the Phanariot nobleman Alexandros Mavrokordatos, and Lord Byron^[8]

Ο αρχιμανδρίτης Διονύσιος Πύρρος ο Θετταλός

Ο ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
Διονύσιος Πύρρος Θετταλός
ὁ καὶ Ἱατροδιδάσκαλος, ἔτ' ὢν 65

ΑΡΧΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΕΙΟΥ

ΒΟΤΑΝΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ΠΡΟΣΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗΝ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ

Μεθ' ἑσῆς ἐπιμελείας συνερανοθεύσας, ἐκ διαφόρων
σοφῶν συγγραμμάτων, καὶ συντεθείσα κατ' ἀληθέτητον
καὶ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ σοφοῦ Λινναίου

Ἰωὴ τοῦ

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΠΥΡΡΟΥ

ΤΟΥ

ΘΕΤΤΑΛΟΥ

ΚΑΙ ΠΗΡΟΤΟΥ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ.

Ἦν πρῶτον ἐκδόθηται εἰς δύο τόμους μετὰ τὰς ζωγρα-
φισμένας εἰκόνας τῶν βοτῶν καὶ ἐπέκεινα φυτῶν, τῶν
πλείων συνηθισμένων εἰς τὴν Ἰατρικὴν καὶ Οἰκονομίαν.

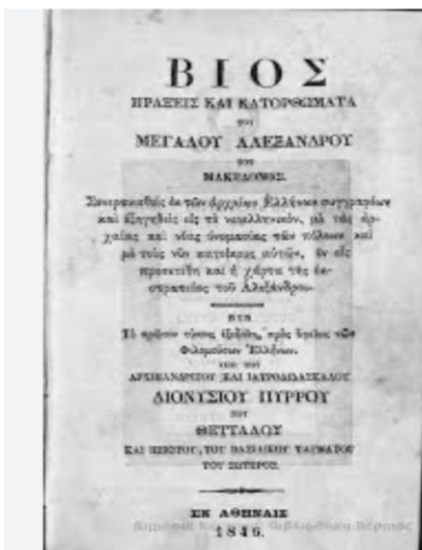
ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

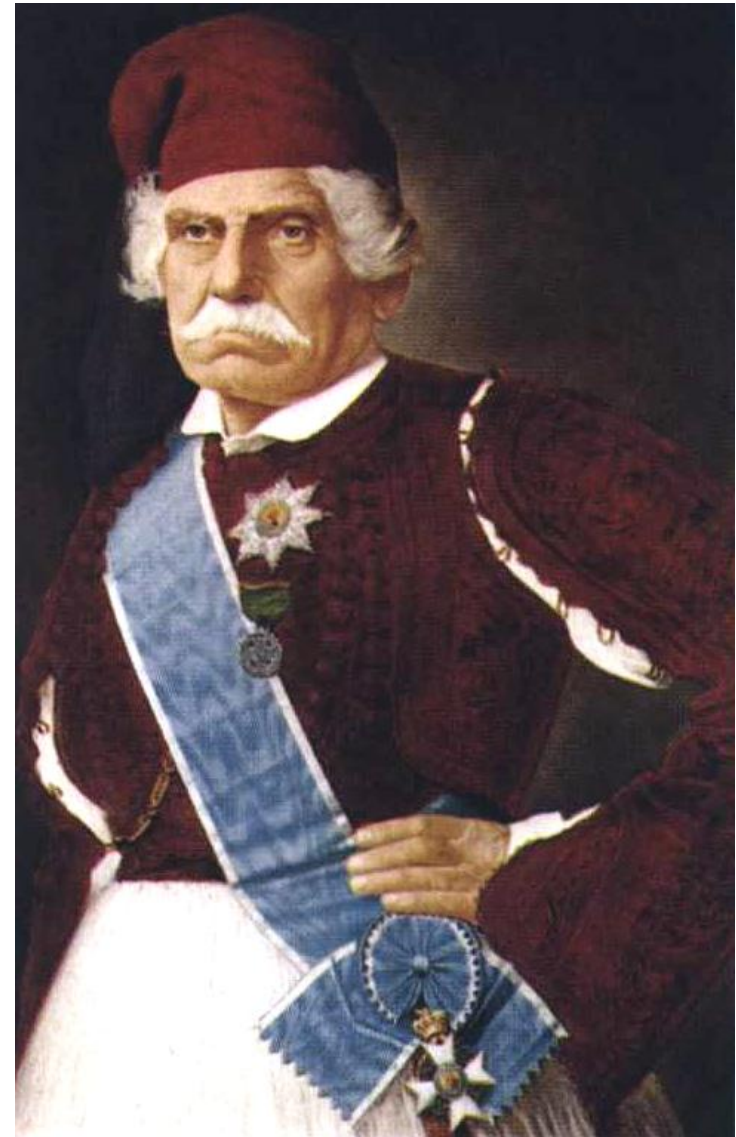
ΚΑΤ' ΕΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΔΙΓΓΕΛΟΥ ΔΙΓΓΕΛΙΔΟΥ.

Κατὰ τὴν ἐξέδον ἔχει κατὰ τὴν Κατωτέρην.

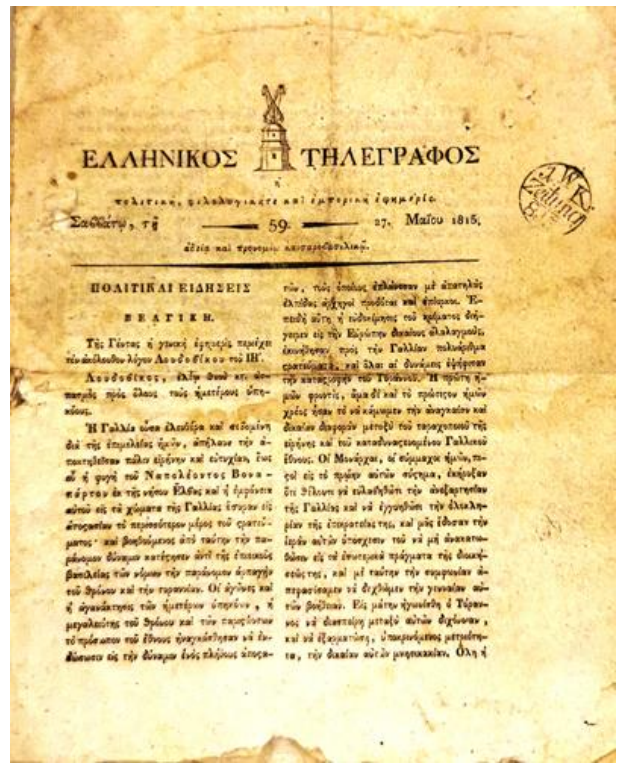
1838.

Ο Δημήτριος Καλλιφρονάς (Αθήνα, 1800 - Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου 1897) ήταν Έλληνας αγωνιστής του 1821 και πολιτικός του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους. Είχε το προσωνύμιο «φουστανελοφόρος».

Ο Δημήτριος Αλεξανδρίδης (Τύρναβος Θεσσαλίας 1784 - Βιέννη Αυστρίας 1851;), ήταν γιατρός, εκδότης και μεταφραστής από τον Τύρναβο.^[1] Εξέδιδε την εφημερίδα «Ελληνικός Τηλέγραφος».

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΓΡΑΙΚΙΚΟ-ΤΟΥΡΚΙΚΗ.

Συναρτάται ἐν δυνάμει ἐπιπέδου τῆς γλῶσσης καὶ ἰσχυρῶς ἐπιπέδου ἰσχυρῶς τῆς ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς.

ΓΟΛΔΣΜΙΘ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Από τῆς πρώτης καταβολῆς τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἄχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ὀσμανικῶν.

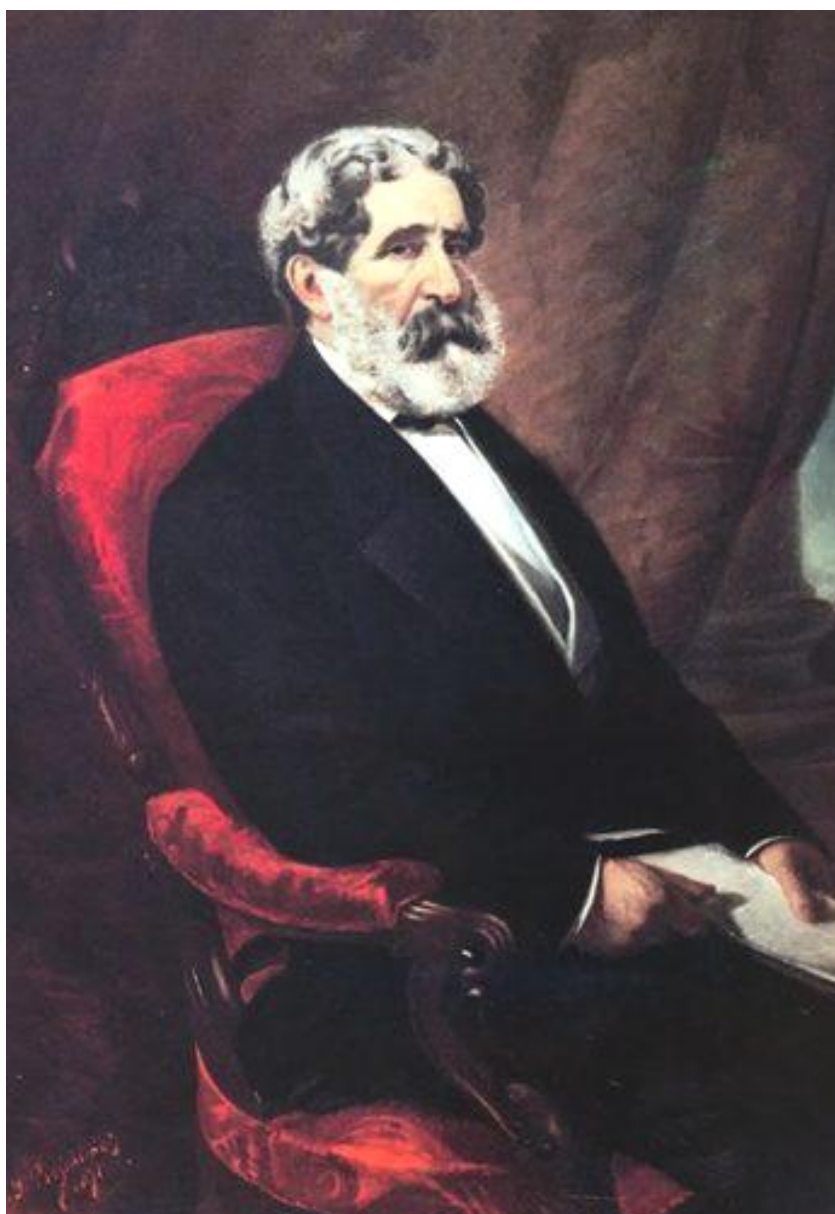
Μεταφραθεῖσα ἐκ τῆς πρωτοτύπου τῆς Ἀγγλικῆς διαλέκτου κατὰ τὴν νεωτάτην ἐν Λονδίῳ ἐκδοσιν εἰς τὴν κατ' ἡμᾶς τῶν Ἑλλήνων διάλεκτον, ἅμα δὲ καὶ ἐπεξηγηθεῖσα.

ὑπὸ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ
ιατροῦ, τῷ ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, καὶ μέλους ἀντεπιστέλλοντος τῶν ἐν Ἰσθμῷ ἐταιρικῶν, τῆς τε Ὀρυκτολογικῆς καὶ τῆς Φυσικῆς.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ἐπιδιορθωμένη καὶ ἐπινηχήμενη, ἐν ἣ καὶ προστεθῆκε Τόμος Γ'. περιέχων τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν καὶ σύντομον πραγματείαν περὶ ἐπισημῶν καὶ τεχνῶν, ἅμα δὲ καὶ περὶ δημοτικῆς, ἥσων καὶ ἐδίμωσαν τῶν Ἑλλήνων.

ΤΟΜΟΣ Α'.
Μετ' ἐνὸς γεωγραφικοῦ πίνακος τῆς Ἑλλάδος.

ΕΝ ΒΙΕΝΝῃ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ
ΤΥΠΟΙΣ ΒΕΝΔΟΤΕΙΟΙΣ.
1807.

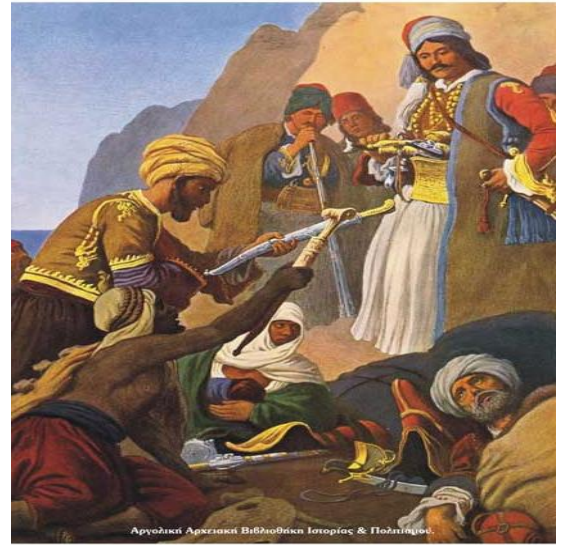
Ιωάννης Ολύμπιος

Ο Ιωάννης Ολύμπιος γεννήθηκε στο Λιτόχωρο του Ολύμπου. Σπούδασε Ιατρική στη Χαϊδελβέργη και ήρθε στην Ελλάδα ως γιατρός του Στρατού κοντά στον Δ. Υψηλάντη. Διορίστηκε καθηγητής της Χειρουργικής Παθολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών του οποίου υπήρξε και πρότανης. Σημαντική υπήρξε η συμβολή του στην ελληνική ιατρική επιστήμη επιτυγχάνοντας να δώσει σε όρους της Παγκόσμιας Ιατρικής ελληνική ονοματολογία. Συλ. Πανεπιστημίου Αθηνών. ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ 1828-1862 ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΟ ΑΘΗΝΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΕΑΣ 1995

Ο Νικόλαος Νίκας (Σποδιάνα Αχαΐας, 1802 - ?), γνωστός και ως Καπετάν Νίκας, ήταν Έλληνας αγωνιστής της Επανάστασης του 1821, λόγιος και ιατρός^{[1][2]}.

**ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ
(1822)**

ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΚΡΑΤΑΣ

Η ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΑΥΚΑΡΙΑΣ

Ιμπραήμ Πασάς (بہاشا ابراہیم)

Ο Ιμπραήμ Πασάς (بہاشا ابراہیم στα αραβικά, Καβάλα ή Νικηφόρος Δράμας, 4 Μαρτίου 1789 - 10 Νοεμβρίου 1848) ήταν βαλής και μη αναγνωρισμένος Χεδίβης της Αιγύπτου και στρατιωτικός.

62

**Φωτογραφία του γιατρού
Σαράντη Αρχιγένη, πριν το 1873**

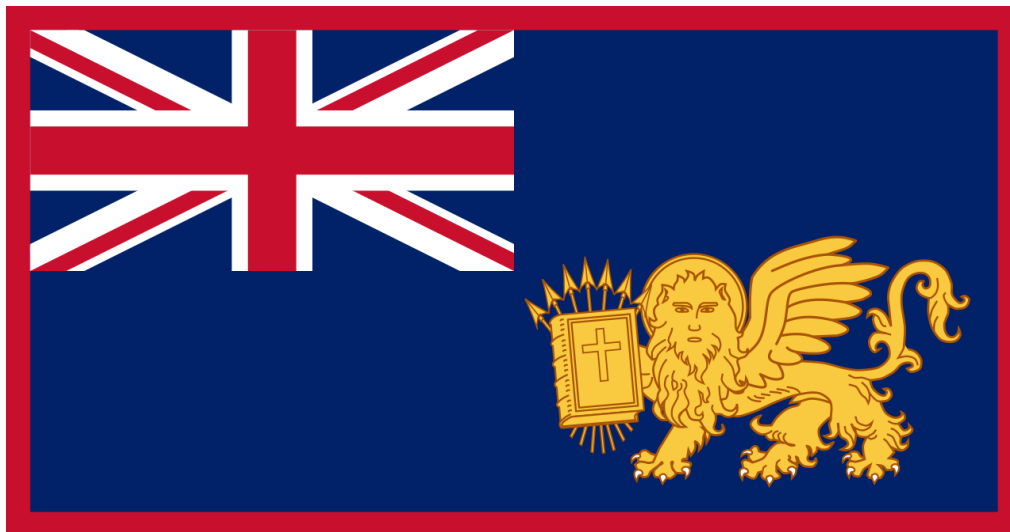
**M. Fabianni: Ο Σαράντης Αρχιγένης
με τη μεγάλη στολή των Ανακτόρων**

64

**Τα Επτάνησα από το 1814
βρίσκονταν στην κατοχή της Αγγλίας**

Σπυρίδων Καλογερόπουλος

66

**Τσουλάτης Ιωάννης-Φραγκίσκος,
(Giovanni Francesco Zulatti)**

Γεννήθηκε το 1762 στο Ληξούρι της Κεφαλλονιάς. Ήταν ιατρός και πολιτικός. Ήταν γιος του πολιτικού Αναστασίου-Άγγελου Τσουλάτη (Angelo Zulatti) και της Ρεβέκκας Καρύδη. Σπούδασε ιατρική στην Πάδοβα το 1882 όπου πήρε το πτυχίο της ιατρικής, ασκώντας το ιατρικό επάγγελμα αρχικά στο Λιβόρνο και έπειτα στην Κεφαλλονιά. Ήταν μέλος της Ακαδημίας επιστημών της Πάδοβας και της ιατρικής Ακαδημίας της Βενετίας. Τέλος διορίστηκε από την Ενετική Γερουσία αρχίατρος της Κεφαλλονιάς. Χρημάτισε βουλευτής Κεφαλλονιάς στην Α΄βουλή της Ιονίου Βουλής και γραμματέας των στρατιωτικών και οικονομικών. Το 1800 και πήρε μέρος στην σύνταξη του συντάγματος του 1802. Επίσης χρημάτισε διοικητής Ιθάκης το 1794. Έγραψε πολλά επιστημονικά έργα , όπως "Περί τετάνου", "Περί πανώλης", "περί ύδρωπος του επιπλόου" κ.α.Γεννήθηκε το 1762 στο Ληξούρι της Κεφαλλονιάς. Ήταν ιατρός και πολιτικός. Ήταν γιος του πολιτικού Αναστασίου-Άγγελου Τσουλάτη (Angelo Zulatti) και της Ρεβέκκας Καρύδη. Σπούδασε ιατρική στην Πάδοβα το 1882 όπου πήρε το πτυχίο της ιατρικής, ασκώντας το ιατρικό επάγγελμα αρχικά στο Λιβόρνο και έπειτα στην Κεφαλλονιά. Ήταν μέλος της Ακαδημίας επιστημών της Πάδοβας και της ιατρικής Ακαδημίας της Βενετίας. Τέλος διορίστηκε από την Ενετική Γερουσία αρχίατρος της Κεφαλλονιάς. Χρημάτισε βουλευτής Κεφαλλονιάς στην Α΄βουλή της Ιονίου Βουλής και γραμματέας των στρατιωτικών και οικονομικών, το 1800 και πήρε μέρος στην σύνταξη του συντάγματος του 1802. Επίσης χρημάτισε διοικητής Ιθάκης το 1794. Έγραψε πολλά επιστημονικά έργα , όπως "Περί τετάνου", "Περί πανώλης", "περί ύδρωπος του επιπλόου" κ.α.

ΚΑΤΣΑΪΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ενεπλάκη ενεργά στον απελευθερωτικό αγώνα του 1821 (1760-1840), εκτός των ιατρικών του υπηρεσιών συνέγραψε έργο περί «τής ἐν Κεφαλληνία χλωρίδος». Είχε αποκτήσει την εμπιστοσύνη των Υδραίων προκρίτων νησιωτών σε τέτοιο βαθμό, ώστε να εμπιστευθούν σ' αυτόν να φυλάξει χρήματα και πολύτιμα αντικείμενα, κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων. Αυτός τα διαφύλαξε στο σπίτι του στο Ληξούρι και τα επέστρεψε στο τέλος του Αγώνα.

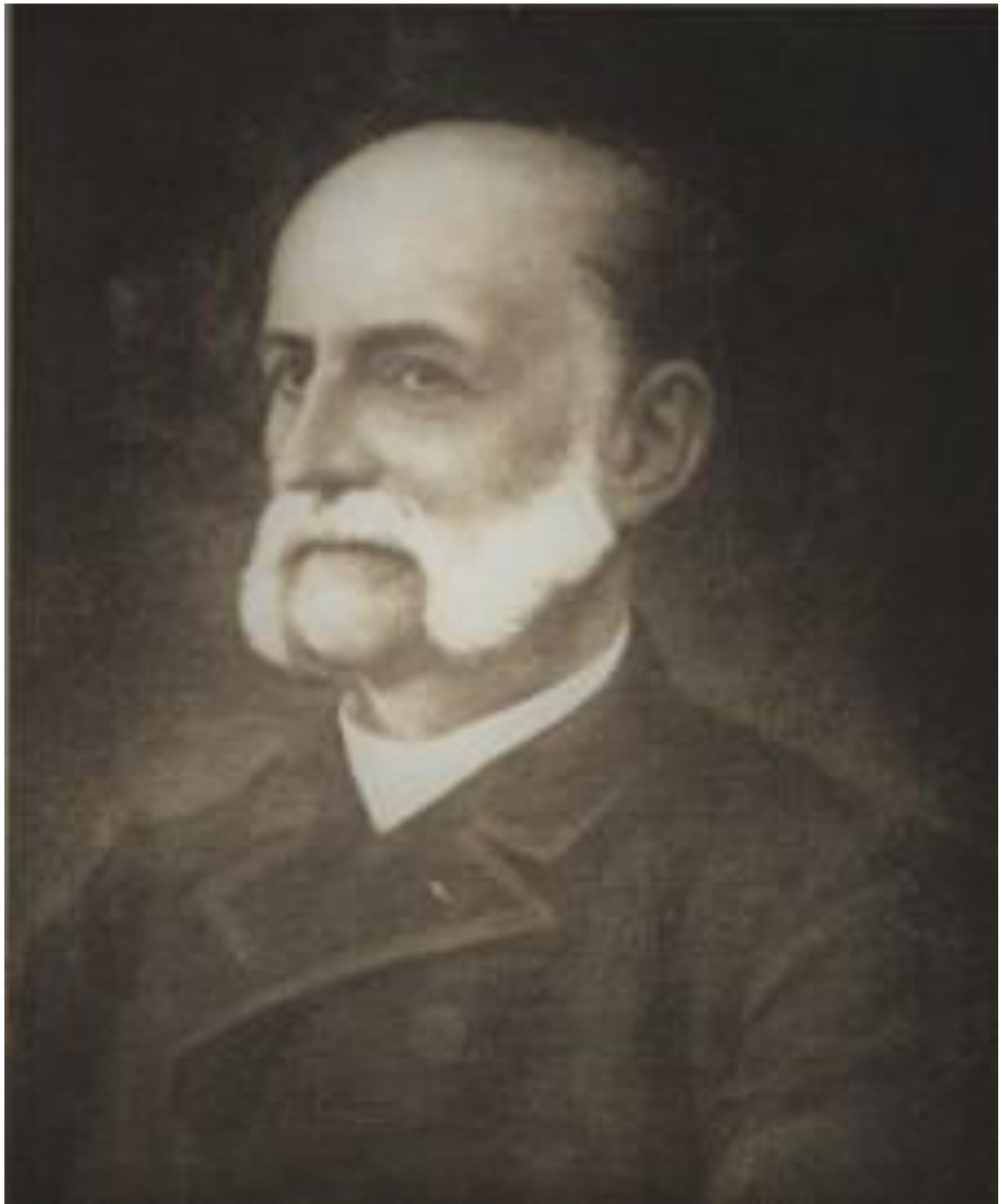
**Νικόλαος Δελλαπόρτας (1852-1928)
Καθηγητής της Οφθαλμολογίας**

69

ΓΕΡΑΚΑΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

**Σπούδασε στην Πάντοβα, ενεπλάκη ενεργά στον
απελευθερωτικό αγώνα του 1821**

70

**Ο Γεώργιος Τυπάλδος Κοζάκης
ήταν Έλληνας ιατρός του 19ου αιώνα και
προτεργάτης της Ελληνικής επανάστασης.**

71

Δημήτριος Τυπάλδος Χαριτάτος Ιατρός

72

Τον Οκτώβριο του 1838, με την παρουσία του Όθωνα και της Αμαλίας, πραγματοποιήθηκε η ανακομιδή των οστών των θανόντων και η επίσημη τοποθέτησή τους στον Τύμβο όπου είχαν φτιάξει. Παράλληλα ανακατασκευάστηκε το πέτρινο τείχος περιμετρικά του Ηρώων το οποίο υπάρχει μέχρι και σήμερα.

Σήμερα στο Κήπο βρίσκονται 69 μνημεία Ελλήνων και Φιλελλήνων καθώς και πάρα πολύ σταυροί πεσόντων Μεσολογγιτών.

Κήπος των Ηρώων, ο Τύμβος

ΠΑΥΛΟΣ ΒΟΥΤΟΣ, γιατρός

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΣ, φαρμακοποιός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΡΑΓΩΝΑΣ, έφορος Υγειονομείου Ζακύνθου

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΥΒΑΣ, γιατρός

Ο ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΚΑΡΒΕΛΑΣ (1794-1849) ήταν Έλληνας ιατρός και μέλος της Φιλικής Εταιρείας.

Γεννήθηκε το 1794 στη Ζάκυνθο και πραγματοποίησε σπουδές ιατρικής στην Ιταλία. Μυήθηκε στην Φιλική Εταιρεία ενώ υπήρξε μέλος της Εφορείας Ζακύνθου, προσφέροντας υπηρεσίες υπέρ της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Ο Καρβελάς ήταν αυτός που μύησε τον Διονύσιο Σολωμό στις τάξεις της Φιλικής Εταιρείας. Στο επιστημονικό του έργο δημοσίευσε μελέτη για τη ραχίτιδα (Παρατηρήσεις περί ραχίτιδος) το 1817, από την οποία μάλιστα έπασχε, ενώ ήταν και συντάκτης της εφημερίδας Μέλλον της Ζακύνθου. Πέθανε στη γενέτειρά του το 1849.^[1]

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ, γιατρός, στην Καλαμάτα

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΤΑΣ Η ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ ήταν αγωνιστής στην επανάσταση του 1821.

Η καταγωγή του ήταν από τη Ζάκυνθο. Ήρθε στην Πελοπόννησο ακολουθώντας τον Γιαννάκη Κολοκοτρώνη μετά τη διαλυθείσα επανάσταση στη Βλαχία. Βρέθηκε στην πολιορκία της Τριπολιτσάς και ιδιαίτερα στη μάχη της Γράνας, στην οποία πήρε μέρος μαζί με άλλους Ζακυνθινούς. Ακολούθησε τον Κολοκοτρώνη και πήρε μέρος και στην πολιορκία της Πάτρας, όπου και διακρίθηκε στην περίφημη μάχη της 9ης Μαρτίου.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΛΑΤΥΜΕΣΗΣ-

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ 1792-1863

Μετά τα πρώτα γράμματα στη Ζάκυνθο πήγε στην Ιταλία και Γαλλία από όπου γύρισε το 1813 με δίπλωμα ιατροχειρουργού. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και έγινε ένα από τα τρία μέλη της Επιτροπής Ζακύνθου. Το 1818 εξελέγη μέλος της Α' Ιονίου Βουλής, τιμήθηκε δε με ανώτατα παράσημα για τις υπηρεσίες, που πρόσφερε στην πατρίδα».

ΤΑΓΙΑΠΕΡΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (Ζάκυνθος 1777 - 1842). Ιατροφιλόσοφος. Ο Τ. ήταν φιλελεύθερων δημοκρατικών φρονημάτων, που εκδηλώθηκαν κυρίως μετά την κατάληψη της Ζακύνθου από τους Γάλλους (1797). Τον επόμενο χρόνο, όταν ήρθαν στο νησί οι Ρωσο-Τούρκοι, και εξαιτίας της ανασύστασης της αριστοκρατίας, έφυγε στο Παρίσι, επειδή φοβήθηκε αντεκδίκηση. Στο Παρίσι σπούδασε ιατρική και ζωγραφική. Ξαναγύρισε στα Ιωάννινα κοντά στον Αλή Πασά. Εκεί σχετίστηκε με τον Βηλαρά, ο οποίος μάλιστα έγραψε και ένα ποίημα γι' αυτόν. Το 1820 γύρισε στη Ζάκυνθο που την κατείχαν τότε οι Άγγλοι, οι οποίοι τον φυλάκισαν για 6 μήνες ως μεταρρυθμιστή. Όταν αποφυλακίστηκε πήγε στο Ναύπλιο κοντά στον Καποδίστρια και το 1831 ξαναγύρισε στη Ζάκυνθο, όπου και έγραψε ορισμένα λογοτεχνικά έργα.

Θα πρέπει εδώ να αναφερθεί ότι ο ναός του Αγίου Γεωργίου και η γύρω περιοχή είχε περιέλθει με τα χρόνια, στην κυριότητα της οικογένειας Κόμη. Είχε δε ερειπωθεί στους σεισμούς του 1893.

Το 1925 αγοράζεται από την αγγλική στοά των ελευθέρων τεκτόνων «Αστήρ της Ανατολής», που λειτουργεί από τις 4 Μαρτίου 1862 στο νησί, υπό την εποπτεία της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας. Τότε συστάθηκε επιτροπή με πρόεδρο, τον πρόεδρο του ιδρύματος Τζωρτζάκη Σαρακίνη, όπου και με τη συνδρομή και τεκτόνων από την υπόλοιπη Ελλάδα ο ναός ανοικοδομείται εκ νέου.

ΑΝΘΙΜΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Το 1793, ο Άνθιμος Αργυρόπουλος ιδρύει στο ορεινό, δύσβατο και απροσπέλαστο χωριό των Θεοδώριανων ένα μοναστήρι και σχολείο για να μορφώνονται τα παιδιά του χωριού. Όταν ο Αλή Πασάς κατάφερε μετά από αλλεπάλληλες πολιορκίες, αλλά και με προδοσία να υποτάξει το ηρωικό Σούλι, πολλοί αγωνιστές έφυγαν κυνηγημένοι στα γύρω χωριά. Τότε οι Μποτσαραίοι βρήκαν καταφύγιο στην Μονή του Αργυρόπουλου ο οποίος τους περιέθαλψε.

Όταν ο Αλή Πασάς έμαθε τις δραστηριότητες του ιερομόναχου, τον συνέλαβε, τον αλυσόδεσε και τον έκλεισε για 18 χρόνια όπως λέγεται, σε σκοτεινό μουντρούμι με αποτέλεσμα να χάσει την όρασή του.

Μετά από θερμές παρακλήσεις ισχυρών οπλαρχηγών, ο Αργυρόπουλος απελευθερώθηκε και πήγε στην Κέρκυρα όπου γνώρισε και συνδέθηκε φιλικά με τον Ιωάννη Καποδίστρια. Στη συνέχεια πήγε στη Ζάκυνθο ως εφημέριος στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Εκεί ορκίστηκε στη Φιλική Εταιρεία από τον Αναγνωσταρά, τον υπεύθυνο της Αόρατης Αρχής.

Από τότε αρχίζει συστηματικά να στρατολογεί και να ορκίζει τους οπλαρχηγούς της επανάστασης μεταξύ των οποίων και τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, ο οποίος είχε καταφύγει στην Ζάκυνθο κυνηγημένος από τους Τούρκους. Ορκισε ακόμη τον Διονύσιο Σολωμό, καθώς επίσης και άλλους αγωνιστές της επανάστασης, όπως τον Νικηταρά και τον Πετμεζά.

Ο Αργυρόπουλος πέθανε τυφλός στη Ζάκυνθο στις 20 Ιανουαρίου 1847, χωρίς να προλάβει να δει την ιδιαίτερη πατρίδα του την Άρτα, ελεύθερη, καθώς απελευθερώθηκε το 1881.

Ο πίνακας του επτανήσιου Διονύσιου Τσόκου (1849) που έχει θέμα τη μύηση αγωνιστών στη Φιλική Εταιρεία είναι από τους πιο γνωστούς που σχετίζονται με τα ιστορικά γεγονότα που οδήγησαν στην Ελληνική Επανάσταση κατά των Τούρκων και χρησιμοποιείται ευρέως από εκπαιδευτικούς και ιστορικούς για να περιγράψουν τα γεγονότα εκείνης της περιόδου. Το ερώτημα, ποιοι «πρωταγωνιστούν» στο διάσημο πίνακα έχει ενδιαφέρον να απαντηθεί.

Ο αγωνιστής που έχει γονατίσει είναι ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και ο ιερέας που τον ορκίζει στο Ευαγγέλιο είναι ο Άνθιμος Αργυρόπουλος, ιερομόναχος, ηγούμενος του μοναστηριού στα Θεοδώριανα Άρτας. Μέσα σε κατανυκτική ατμόσφαιρα γίνεται η μύηση του γέρου του Μωρηά παρουσία του θρυλικού Αναγνωσταρά (Αναγνώστης Παπαγεωργίου), στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου της Ζακύνθου, την 1η Δεκεμβρίου 1818.

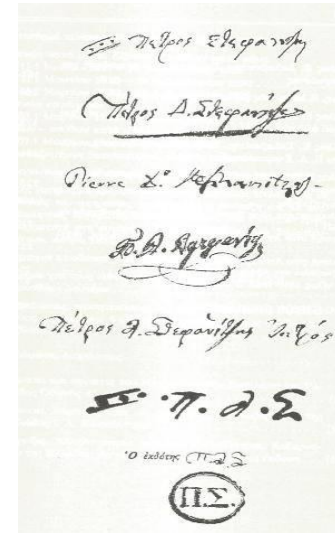
ZABOS ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ζαβός γεννήθηκε στην Ιθάκη κατά τον 18ο αιώνα. Είναι πιθανό ότι πέθανε σε προχωρημένη ηλικία το 1836. Σπούδασε στην Ιταλία ιατρική, μαθηματικά, χημεία, ελληνική και λατινική φιλολογία. Εργάστηκε ως γιατρός στην Ιθάκη.

Η αγάπη του κόσμου τον έκανε να ασχοληθεί με την πολιτική της Ιονίου Πολιτείας, έγινε βουλευτής και γερουσιαστής. Επίσης είχε υπηρετήσει με διπλωματική ιδιότητα στην αυλή του Αλή Πασά των Ιωαννίνων, ως αντιπρόσωπος της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Όταν ο Αλή αξίωσε από τις αρχές της Ιονίου Πολιτείας βάσει συμφωνιών την παράδοση των Ελλήνων οπλαρχηγών που είχαν καταφύγει στον Κάλαμο με τις οικογένειές τους, αλλιώς απειλούσε να καταλάβει τη Δευκάδα, ο Ζαβός έκανε τη διαπραγμάτευση και πέτυχε να λύσει το ακανθώδες πρόβλημα.

Αναφέρεται ότι είχε συντάξει στατιστικούς πίνακες για την Ιθάκη, δεν γνωρίζω όμως αν έχουν δημοσιευθεί.

Πέτρος Δ. Στεφανίτης (1791-1863):

Γεννήθηκε στη Λευκάδα το 1791 «από γονείς ορθοδόξους και όχι ασημένους», τον Δημήτριο Γεωργίου Στεφανίτη και την Αικατερίνη Φίλιππου Παπάζογλη. Ήταν το τρίτο από τα έξι παιδιά μιας πολύκλαδης οικογένειας, που η παρουσία της μαρτυρείται στη Λευκάδα από το 1701, όταν ο Σπύρος Στεφανίτης από την Πρέβεζα έρχεται στη Λευκάδα και του παραχωρούνται από τους Βενετούς κτήματα, με υποχρέωση καταβολής της δεκάτης στα παραγόμενα προϊόντα.

Ο Στεφανίτης διδάχθηκε και ασκήθηκε στη φαρμακοποιία στους αδελφούς Τρύφου, φαρμακοποιούς της Λευκάδας και παρακολούθησε μαθήματα ιατρικής ως το 1810 στο Collegio Medico, στον Ιατρικό Σύλλογο της Κέρκυρας.

Από το 1810 άρχισε και ασκεί κλινική ιατρική ως υποϊατρός του Ελληνικού Τακτικού Σώματος Κεφαλονιάς ως το 1815, οπότε αυτό, διαλύθηκε και συνέχισε το ιατρικό επάγγελμα και την ιατρική υπηρεσία ως νοσηλευτής και αναπληρωτής γιατρός στο Νοσοκομείο της Λευκάδας, σίγουρα ως το 1820, ίσως και ως τις αρχές του 1821, οπότε πέρασε στη Δυτική Ελλάδα για να βοηθήσει «εις το μέγα επιχείρημα της κοινής πατρίδος».

Έμεινε σε όλες τις πολιορκίες στο Μεσολόγγι από τον Οκτώβριο του 1822 ως τη νύχτα της Εξόδου στις 10 Απριλίου 1826 και άσκησε το επάγγελμα του ιατροχειρουργού αλλά πήρε και μέρος σε πάγκοινες και ειδικές αποστολές μέσα και έξω από την μαχόμενη πόλη, που τον τίμησε τον Δεκέμβριο του 1825 ανακηρύσσοντάς τον πολίτη του Μεσολογγίου.

Το 1835 ο Στεφανίτης βρίσκεται στην Αθήνα και με πολλές δυσκολίες αποκτά άδεια άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος, καθώς του έλειπαν οι πανεπιστημιακές σπουδές και οι αντίστοιχοι τίτλοι. Έζησε ασκώντας το επάγγελμα του γιατρού και απόκτησε και περιουσία. Διέθεσε όλη του την περιουσία για την πατρίδα

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα στις 6 Μαρτίου 1863. Ίσως τάφηκε στον περίβολο της Ριζαρείου Σχολής. Η αγάπη του για τη μεγάλη πατρίδα, την Ελλάδα, εκφράστηκε με τη συμμετοχή και τους αγώνες του στην Επανάσταση. Για τη μικρή πατρίδα, τη Λευκάδα, άφησε το κληροδότημα στη Ριζάρειο Σχολή, κάποια γραπτά του και την αγάπη του, όπως εκφράζεται και στην αφιέρωση στην αρχή των Απομνημονευμάτων του

Συμμετοχή των Παξινών στην επανάσταση της Ελλάδας το 1821

Ο Ιωάννης Αρώνης, γιατρός και έμπορος.

Γεννήθηκε στους Παξούς το 1808 (Παξοί Ηχώ 138-1) και πέθανε στους Παξούς το 1893. Από το 1842 εμπορεύεται στην Αλεξανδρέττα της Συρίας. Το 1849 ταξιδεύει στην Κέρκυρα - Συρία - Κων/λη - Λονδίνο - Κέρκυρα - Παξοί. Έφυγε από τη ζωή με το παράπονο που δεν δικαιώθηκε ο δικαστικός αγώνας του, με τον Άγγλο διοικητή της Αλεξανδρέττας, που του άρπαξε την τεράστια περιουσία του (Αρχείο Παξών αριθ. ευρετ. 221). Στην αναφορά του το 1857 προς τον Λόρδο Πάλμε γράφει ότι ήταν μέλος της Φιλικής Εταιρίας, συνδρομητής, συμβάλλων εις τας ανάγκας της επαναστάσεως του 1821 και εις εκ των υποστηρικτών της.

Στο Μεσολόγγι: Κατά την πολιορκία του βρέθηκαν είκοσι γιατροί. Μεταξύ αυτών Κερκυραίοι που αναφέρθηκαν, ο Κων. Ραζής, συγγενής του ηρωικού αρχηγού των Μεσολογγιτών Θανάση Ραζηκότσικα, ο Νικ. Νίκας, από τα Νεζερά, που έμεινε στο Μεσολόγγι πολεμώντας και γιατρεύοντας ως την Έξοδο, όπως και ο Σταμούλης Μαυρομμάτης από το Μεσολόγγι, ο εμπειρικός ιατρός Ματθαίος Αντωνίου από τους Δελφούς, οι Χρήστος και Φώτης Αντωνίου, πατέρας και γιος από τον Απόκουρο Αιτωλοακαρνανίας, ο Γ. Γένειας από την Άρτα, ο Αθ. Γκέκας από τη Δωρίδα, ο Συνέσιος Χαντζόπουλος από το Μεσολόγγι, που έμειναν ως το τέλος της πολιορκίας και διασώθηκαν στην Έξοδο. Κατά την πολιορκία ή κατά την η Έξοδο έχασαν τη ζωή τους οι μεσολογγίτες ιατροί αδελφοί Παύλος και Γεώργιος Σιδέρης, οι εμπειρικοί ιατροί Βασ. Βονιτζάνος, Γρηγόριος Δούκας, Ιω. Ιωνάς, Νικ. Κονοφάος και Γ. Κονταξής.

**Ο Αδαμάντιος Κοραής,
πνευματικός πατέρας του Ελληνικού έθνους**

**Ιωάννης Καποδίστριας:
Ο ηγέτης που τα έβαλε με το Χάος**

1821

ΤΕΛΟΣ